

شماره ۵-۸۴۲

تاریخ ۱۸/۴/۵۷

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین و تندنویسی

اداره کل سرخانه شورای نگهبان
شماره ۴۳۳
تاریخ ۱۳۶۸/۴/۵

بجانب

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۳۴۱ مورخ ۱۳۶۸/۳/۲۸ و پیرو نامه شماره

۸۱۶- ق مورخ ۱۳۶۸/۳/۲۰

لایحه شماره ۶۳۸۴/ل مورخ ۱۳۶۸/۲/۲۶ دولت در خصوص

همپرسی در جمهوری اسلامی ایران که یک فوریت آن در جلسه علنی روز

سه شنبه ۱۳۶۸/۲/۲۶ تصویب شده بود ، در جلسه علنی روز یکشنبه

۱۳۶۸/۴/۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی بتصویب رسیده است که

در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی برای رسیدگی و اظهار نظر آن

شورای محترم به پیوست ارسال می شود . / ن

رئیس مجلس شورای اسلامی

اکبر هاشمی

۵
۴
۲۸

وزارت کشور
شماره ۴۰۳۰۴
تاریخ ۱۳۶۸/۴/۵

بسم الله تعالی

لایحه همه پرسی در جمهوری اسلامی ایران

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - همه پرسی از آحاد ملت مطابق مقررات این قانون انجام می گیرد بنحوی که همه اقتضای جامعه با آزادی کامل نظر خود را درباره موضوعی که به آراء عمومی گذارده می شود به یکی از دو صورت زیر اعلام نمایند.

الف - آری

ب - نه

تبصره - رای گیری وسیله اوراق مخصوصی که در شعب اخذ رای بین رای دهندگان توزیع خواهد شد انجام می شود.

ماده ۲ - وزارت کشور ضمن هماهنگی با شورای نگهبان ، تاریخ برگزاری همه پرسی را تعیین و اعلام خواهد نمود.

ماده ۳ - نظارت بر همه پرسی به عهده شورای نگهبان می باشد.

فصل دوم - کیفیت برگزاری همه پرسی

ماده ۴ - همه پرسی بصورت مستقیم و عمومی و با رای مخفی خواهد بود.

ماده ۵ - هر شخص واجد شرایط در داخل کشور میتواند فقط یک بار با ارائه شناسنامه خود و در خارج از کشور با گذرنامه رای دهد.

ماده ۶ - اخذ رای در داخل و خارج از کشور در یک روز انجام می شود و مدت آن ۱۵ ساعت است و در صورت ضرورت قابل تمدید می باشد.

تبصره ۱ - تشخیص ضرورت و مدت تمدید اخذ رای بعهدہ وزیر کشور است.

تبصره ۲ - اخذ رای باید در یکی از روزهای تعطیل رسمی انجام گیرد.

ماده ۷ - صداوسیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است برنامه های آموزشی در باره همه پرسی و همچنین کلیه اعلامیه ها و اطلاعیه های مربوطه را که وزارت کشور یا هیات مرکزی نظارت منتخب شورای نگهبان ضروری تشخیص می دهند از شبکه سراسری یا محلی صداوسیما جمهوری اسلامی ایران پخش نماید.

تعالیه

ماده ۸ - ماموزان انتظامی در حدود قانون موظف به ایجاد نظم و جلوگیری از هرگونه بی نظمی در جریان همه پرسی و حفاظت صندوقها میباشد . نیروهای نظامی و انتظامی حق دخالت در امور اجرایی و نظارت در همه پرسی را ندارند .

ماده ۹ - آرائی که از طریق خرید و فروش بدست آمده باشد با تایید هیات نظارت یا نماینده وی ، باطل ولی جزء آراء ماخوذه محسوب و مراتب در صورت جلسه قید و آراء مذکور ضمیمه صورت جلسه خواهد شد .

ماده ۱۰ - در موارد ذیل با تایید هیات نظارت یا نماینده وی ، برگهای رای باطل بوده و جزء آراء ماخوذه محسوب نشده و مراتب در صورت جلسه قید و آراء مذکور ضمیمه صورت جلسه خواهد شد .

۱ - صندوق فاقد لاک و مهر همه پرسی باشد .

۲ - آراء زاید بر تعداد تعرفه باشد .

۳ - آراء کسانی که به سن قانونی رای دادن نرسیده باشند .

۴ - آرائی که با شناسنامه افراد فوت شده یا غیر ایرانی داده شده باشد .

۵ - آرائی که با تقلب و تزویر (در تعرفه ها ، آراء ، صورت جلسات ، شمارش) بدست آمده باشد .

۶ - آرائی که با شناسنامه غیر یا جعلی اخذ شده باشد .

۷ - آرائی که با شناسنامه کسانی که حضور ندارند اخذ شده باشد .

۸ - آرائی که فاقد مهر همه پرسی باشد .

۹ - آرائی که از طریق تهدید بدست آمده باشد .

۱۰ - آرائی که روی برگهای رای قانونی نباشد .

تبصره ۱ - کل آراء مندرج در صورت جلسه ای که صندوق اخذ رای آن فاقد اوراق رای یا برگهای تعرفه باشد ، باطل و جزء آراء ماخوذه محسوب نخواهد شد .

تبصره ۲ - به تعداد آراء زائد مذکور در بند ۲ قبل از قرائت آراء و بدون توجه به نوع رای ، از کل برگهای رای کسر می شود .

ماده ۱۱ - وزارت کشور ماموز اجرای قانون همه پرسی بوده و مسوول صحت جریان برگزاری آن است و بدین منظور میتواند ماموزانی جهت بازرسی و کنترل جریان همه پرسی بطور ثابت و یا سیار به شهرستانها و بخشها و شعب ثبت نام واخذ رای اعزام نماید و حق دخالت در امر نظارت شورای نگهبان را ندارند .

ماده ۱۲ - ارتکاب امور ذیل جرم محسوب می شود .

۱ - خرید و فروش رای

بسمه تعالی

- ۲- تقلب و تزویر در اوراق تعرفه یا برگ رای یا صورتجلسات
 - ۳- تهدید یا تطمیع در امر همهپرسی
 - ۴- رای دادن یا شناسنامه جعلی
 - ۵- رای دادن با شناسنامه دیگری
 - ۶- رای دادن بیش از یکبار
 - ۷- اخلال در امر همهپرسی
 - ۸- کم و زیاد کردن آراء یا تعرفهها
 - ۹- تقلب در رای گیری و شمارش آراء
 - ۱۰- رای گرفتن با شناسنامه کسی که حضور ندارد
 - ۱۱- توصیه به ریختن برگ رای معین از طرف اعضاء شعبه اخذ رای یا هر فرد دیگری در محل صندوق رای
 - ۱۲- تغییر و تبدیل یا جعل و یار بودن و یا معدوم نمودن اوراق و اسناد انتخاباتی از قبیل تعرفه و برگ رای و صورتجلسات و تلکس و تلفنگرامها و تلگرافها
 - ۱۳- باز کردن و یا شکستن قفل محل نگهداری و لاک و مهر صندوقهای رای بدون مجوز قانونی
 - ۱۴- جابجائی، دخل و تصرف و یا معدوم نمودن اسناد همهپرسی بدون مجوز قانونی
 - ۱۵- ایجاد رعب و وحشت برای رای دهندگان یا اعضاء شعب ثبت نام و اخذ رای با اسلحه و یا بدون اسلحه در امر همهپرسی
 - ۱۶- دخالت در امر همهپرسی، با سمت یا سند معمول و یا به هر نحو غیر قانونی
- تبصره - چنانچه وقوع جرائم مندرج در ماده فوق موجب گردد که جریان همهپرسی در یک یا چند شعبه ثبت نام و اخذ رای از مسیر قانونی خود خارج شود و در نتیجه کلی همهپرسی موثر باشد مراتب وسیله وزارت کشور بمنظور طرح در شورای نگهبان به هیات مرکزی نظارت اعلام می گردد.
- ماده ۱۳ - تشکیلات قضائی هر شهرستان یا بخش بمنظور پیشگیری از وقوع جرم ضمن هماهنگی با ناظرین شورای نگهبان و هیات اجرائی اقدامات لازم را در محدوده مقررات معمول می دارد.
- ماده ۱۴ - رای دهندگان باید دارای شرایط ذیل باشند.
- ۱- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران
 - ۲- ورود به سن ۱۶ سالگی
 - ۳- عدم جنون

تعالیه

فصل سوم - هیات اجرایی

ماده ۱۵ - بلافاصله پس از صدور دستور شروع همهپرسی از طرف وزارت کشور ، فرماندار دستور تشکیل هیاتهای اجرایی را به بخشداران صادر نموده و موظف است ظرف سه روز هیات اجرایی همهپرسی شهرستان را به ریاست خود و عضویت رئیس ثبت احوال و دادستان یا نماینده وی و ۸ نفر از معتمدین تشکیل دهد .

تبصره - بیست و چهار نفر معتمدین محل ، بنا بر دعوت کتبی فرماندار یا بخشدار محل ظرف دو روز تشکیل جلسه داده و پس از حضور دو سوم مدعوین در حضور هیات نظارت از بین خود یا خارج ، هشت نفر را بعنوان معتمدین اصلی و پنج نفر را بعنوان معتمدین علی البدل هیات اجرایی با رأی مخفی و اکثریت نسبی آراء انتخاب می نمایند .

ماده ۱۶ - تعداد اعضای هیاتهای اجرایی شهرستان و بخش و کیفیت و مهلت تشکیل آنها یکسان است .

ماده ۱۷ - کلیه امور همهپرسی بخش مرکزی را ، هیات اجرایی شهرستان انجام می دهد .

ماده ۱۸ - معتمدین هیات اجرایی باید دارای ایمان و التزام عملی به اسلام و قانون اساسی و حسن شهرت و سواد خواندن و نوشتن بوده و از عوامل موثر در تحکیم رژیم سابق و وابسته به گروههای غیرقانونی نباشند .

ماده ۱۹ - اعضاء هیات اجرایی پس از پذیرفتن عضویت ، ملزم به شرکت در جلسات و انجام وظایف قانونی مربوطه می باشند .

ماده ۲۰ - هیات اجرایی بخش بلافاصله پس از انتخاب معتمدین تشکیل جلسه داده و تعداد و محل استقرار شعب ثبت نام و اخذ رای را تعیین نموده و بوسیله رئیس هیات (بخشدار) به فرماندار جهت طرح در هیات اجرایی شهرستان اعلام می دارد .

ماده ۲۱ - جلسات هیاتهای اجرایی شهرستان و بخش ، با حضور دو سوم کلیه اعضاء رسمیت یافته و اخذ تصمیم با اکثریت مطلق حاضرین خواهد بود .

ماده ۲۲ - هیات اجرایی شهرستان پس از تعیین محل های استقرار شعب ثبت نام و اخذ رای و بررسی و تایید و تصویب مصوبات هیاتهای اجرایی بخشها در مورد تعداد و محل شعب ثبت نام و اخذ رای ، ۹ روز قبل از روز اخذ رای مبادرت به انتشار آگهی همهپرسی حاوی تاریخ برگزاری ، ساعات اخذ رای ، شرایط رای دهندگان ، جرائم و تخلفات و مقررات جزائی و محل ثبت نام و اخذ رای در سراسر شهرستان می نماید .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تبصره - در صورت بروز بعضی از مشکلات باموافقت وزارت کشور، مهلت ۹ روز تا ۷ روز تقلیل می یابد .

ماده ۲۳ - هیات های اجرائی شهرستان و بخش ، پس از انتشار آگهی همه پرسی ، برای هر شعبه ثبت نام و اخذ رای پنج نفر از معتمدین محلی که دارای سواد خواندن و نوشتن باشند انتخاب و به فرماندار یا بخشدار جهت صدور حکم معرفی می نماید .

ماده ۲۴ - هیات اجرائی بخش با تصویب هیات اجرائی شهرستان می تواند برای مناطق صعب العبور و کوهستانی و مسافتهای دور و نقاطی که تشکیل شعب ثبت نام و اخذ رای مقدور نیست شعب اخذ رای سیار تشکیل دهد . هیات اجرائی شهرستان نیز می تواند در صورتی که لازم بداند نسبت به تشکیل شعب اخذ رای سیار در مرکز شهرستان و بخش مرکزی اقدام نماید و هر دو مورد باید به اطلاع هیات نظارت برسد و همچنین نمایندهای از هیات نظارت در معیت صندوق سیار بوده و مسیر گردش صندوق را در صورتجلسه قید و تایید نماید .

ماده ۲۵ - در سفارت خانه ها و کنسولگری و نمایندگی سیاسی ایران در خارج از کشور، هیات اجرائی همه پرسی به ریاست سفیر و یاسرکنسول و یا عالی ترین مقام نمایندگی سیاسی و عضویت سه نفر از کارمندان ارشد سفارتخانه کنسولگری و یا نمایندگی سیاسی و ۵ نفر از ایرانیان مومن به انقلاب اسلامی مقیم آن کشور به انتخاب و دعوت سفیر یاسرکنسول و یا مقام نمایندگی سیاسی تشکیل می گردد .

ماده ۲۶ - هیات اجرائی موضوع ماده فوق پس از خاتمه اخذ رای و قرائت آراء نتیجه را صورتجلسه می نماید . سفیر و یاسرکنسول و یا عالی ترین مقام نمایندگی سیاسی موظف است بلافاصله نتیجه را با سریعترین وسیله مخابراتی ممکن از طریق وزارت امور خارجه به وزارت کشور اعلام دارد .

فصل چهارم - شکایت و نحوه رسیدگی

ماده ۲۷ - شورای نگهبان ظرف یک هفته و در صورت ضرورت حداکثر ده روز پس از دریافت نتیجه همه پرسی نظر قطعی خود را جهت امضاء به رئیس جمهور ارسال نموده و رئیس جمهور پس از امضاء به وزارت کشور اعلام و وزارت کشور از طریق رسانه های گروهی نتیجه نهائی را به اطلاع مردم خواهد رساند .

ماده ۲۸ - هیاتهای اجرائی موظفند تا دو روز پس از اعلام نتیجه همه پرسی ، شکایات واصله را بپذیرند و ظرف ۲۴ ساعت در جلسه مشترک هیات اجرائی و ناظرین

بسمه تعالی

شورای نگهبان در شهرستان مربوطه به آنها رسیدگی نمایند و نتیجه را صورت جلسه نموده و به وزارت کشور اعلام دارند.

تبصره ۱ - کسانی که از نحوه برگزاری همه پرسی شکایت داشته باشند میتوانند ظرف سه روز از تاریخ اخذ رای شکایت مستند خود را به ناظرین شورای نگهبان یا دبیرخانه این شورا نیز تسلیم دارند.

تبصره ۲ - شکایاتی قابل رسیدگی خواهد بود که مشخصات شاکی یا شاکیان شامل نام، نام خانوادگی، شغل، نشانی کامل، شماره تلفن و اصل امضاء شاکی را داشته باشد.

تبصره ۳ - طرح و بررسی شکایات در مورد افراد محرمانه بوده و افشای آن ممنوع است.

تبصره ۴ - بازرسان گزارشات خود را منحصرا به مراجع ذیصلاح قانونی ارسال می دارند.

ماده ۲۹ - هیات اجرائی پس از بررسی شکایات و گزارشات چنانچه تشخیص دهد که امور همه پرسی در یک یا چند شعبه از جریان عادی خارج شده و صحیح انجام نگرفته است با تایید شورای نگهبان، همه پرسی را در یک یا چند شعبه مزبور باطل اعلام می نماید.

فصل پنجم - مجازات

ماده ۳۰ - مجازات تخلف از بند ۱۵ ماده ۱۲ با رعایت شرایط و امکانات خاطی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تادیب از وعظ و توبیخ و تهدید و درجات تعزیر بترتیب زیر تعیین می گردد.

الف - چنانچه مرتکب بدون اسلحه ایجاد زعب و وحشت نماید تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می گردد.

ب - چنانچه ایجاد زعب و وحشت خواه به تحریک یا بالمباشره همراه با اسلحه باشد و محاربه صدق نکند تا ۷۴ ضربه شلاق و حداکثر تا ۲ سال حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۳۱ - مجازات کسی که با اتخاذ سمت مجعول در همه پرسی دخالت کند (موضوع بند ۱۶ ماده ۱۲) با رعایت شرایط و امکانات خاطی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تادیب از وعظ و توبیخ و تهدید و درجات تعزیر تا ۵۰ ضربه شلاق خواهد بود و

بیتعالی

هرگاه مرتکب سندی هم در این مورد جعل نموده باشد مجازات جعل و تزویر را خواهد داشت و چنانکه دخالت وی موثر در سرنوشت همه‌پرسی باشد و جریان همه‌پرسی را در یک بخش و یا یک شهرستان و یا یک استان بر هم بزند مرتکب با رعایت شرایط و امکانات خاطی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تادیب از وعظ و توبیخ و تهدید و درجات تعزیر از یک تا پنج سال حبس محکوم خواهد شد .

ماده ۳۲ - اعضاء اداری هیات اجرائی (فرماندار یا بخشدار ، رئیس ثبت احوال ، دادستان یا نماینده وی) در صورت تخلف از ماده ۱۹ این قانون با رعایت شرایط و امکانات خاطی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تادیب از وعظ و توبیخ و تهدید و درجات تعزیر به مجازات کسر حقوق تا یک سوم از یک ماه تا شش ماه به حکم مراجع صالحه محکوم خواهند شد و در مورد بقیه اعضاء محرومیت تا دو نوبت انتخابات از عضویت هیاتهای اجرائی و نظارت و شعب اخذ رای می باشد .

ماده ۳۳ - بمنظور حفظ بی طرفی کامل ، ناظرین شورای نگهبان و اعضای هیاتهای اجرائی و نظارت موظفند در طول مدت مسوولیت خود ، بی طرفی کامل را حفظ نمایند . تبصره - مجازات تخلف از ماده فوق با رعایت شرایط و امکانات خاطی و دفعات و مراتب جرم و مراتب تادیب از وعظ و توبیخ و تهدید و درجات تعزیر انفضال ششماه تا یکسال از خدمات دولتی یا ششماه تا یکسال زندان خواهد بود .

ماده ۳۴ - مجازاتهای این فصل منحصر به انواع مذکور در این قانون نبوده و قاضی در هر مورد می تواند متخلف را به مجازات مذکور و یا هر مجازات متناسب دیگری که در قانون تعزیرات آمده است محکوم نماید .

ماده ۳۵ - رئیس جمهور موظف است نتیجه همه‌پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی حداکثر ظرف یک هفته امضاء کند و برای اجراء در اختیار مسوولان قرار دهد .

ماده ۳۶ - همه‌پرسی به پیشنهاد رئیس جمهور یا یکصد نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی و تصویب حداقل دوسوم مجموع نمایندگان مجلس شورای اسلامی انجام خواهد شد .

ماده ۳۷ - شورای نگهبان طبق قانون نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری بر همه‌پرسی نظارت خواهد کرد .

شماره ۸۴۲-۶

تاریخ ۲۸/۴/۵۸

پیوست

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی
اداره کل قوانین و تندنویسی

- ۸ -

بیت

ماده ۳۸ - آئین نامه اجرائی همه پرسی را وزارت کشور تهیه و با تصویب هیات وزیران به اجراء می گذارد .

ماده ۳۹ - این قانون از تاریخ تصویب لازم الاجراء میباشد .

لایحه قانونی فوق مشتمل بر سی و نه ماده و سیزده تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهارم تیرماه یکهزار و سیصد و شصت و هشت بتصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است . / ن

رئیس مجلس شورای اسلامی

اکبر هاشمی